

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXII-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

II РЕДОВНА СЕСИЯ

Брой 42

София, четвъртък, 28 февруарий

1929 г.

51. заседание

Срѣда, 27 февруарий 1929 година.

(Открито отъ подпредседателя А. Христовъ, въ 16 ч. 50 м.)

Председателствуващъ А. Христовъ: (Звъни) Има нужното число народни представители. Обявявамъ заседанието за открито.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитъ народни представители: Драгомиръ Апостоловъ, Никола Аретовъ, Христо Баевъ, Рангелъ Барбанаковъ, Иванъ Бомбевъ, Стефанъ Бояджиевъ, Димитъръ Бъровъ, Никола Владовъ, Вълчо Даскаловъ Вълчовъ, Хюсеинъ х. Галибовъ, Кимонъ Георгиевъ, Димитъръ Гичевъ, Христо Горневъ, Георги Губидѣльниковъ, д-ръ Цвѣтанъ Дяковъ, Георги Енчевъ, Димитъръ Ивановъ I, Димитъръ Ивановъ II, Левъ Кацковъ, Славейко Клисурски, Тодоръ Кожухаровъ, Велико Кознички, Гето Кръстевъ, Иванъ Куртевъ, Теодоси Кънчевъ, Стоянъ Кърлевъ, Коста Лулчевъ, Михаилъ Маджаровъ, Хинекъ Майеръ, Александъръ Малиновъ, Добри Даневъ Манасиевъ, Христо Мариновъ, Тончо Мечкарски, Василь Митевъ, Стойчо Мошановъ, Иванъ Петровъ Недѣлковъ, Кирилъ Ноевъ, Стоянъ Омарчевски, д-ръ Хараламби Орошаковъ, Борисъ Павловъ, Аврамъ Стояновъ, Георги Поповъ, Иванъ Русевъ, Георги Семерджиевъ, Христо Силяновъ, д-ръ Константинъ Станишевъ, Стефанъ Стефановъ, Христо Стояновъ, Цвѣтанъ Стоянчевъ, д-ръ Владимиръ Такевъ, д-ръ Йосифъ Фаденхехтъ, Методи Храновъ, Кирко Цвѣтковъ Христовъ, Тома Янчевъ, Цвѣтко Цвѣтковъ, Петъръ Якимовъ, Димитъръ Яневъ и Иванъ Янчевъ.)

Съобщавамъ на Събранието, че председателството е разрешило отпускъ на следнитъ народни представители:

На г. Стойчо Георгиевъ — 1 день;
На г. Стефанъ Пѣйчевъ — 1 день;
На г. Борисъ Ецовъ — 1 день;
На г. Ангелъ Узуновъ — 1 день;
На г. Димитъръ Грънчаровъ — 3 дни;
На г. Никола Андреевъ — 1 день;
На г. Стоянъ Омарчевски — 3 дни;
На г. Михаилъ Маджаровъ — 2 дни;
На г. Кирко Цвѣтковъ Христовъ — 1 день и
На г. Иванъ Куртевъ — 4 дни.

Освенъ това следва да се разреши отпускъ отъ Събранието на следнитъ народни представители.

На г. Трифонъ Ерменковъ — 7 дни;
На г. Запрянъ Миховъ — 5 дни и
На г. Добри Даневъ Манасиевъ — 5 дни.

Които сж съгласни да имъ се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Постѣпило е питане отъ казанлъшкия народенъ представителъ г. Илия Януловъ къмъ г. министра на финанситъ относно молбата на нѣкои жители отъ селата Крънъ, Енина, Шейново, Секиречово и др., Казанлъшка околия, на които сж отчуждени мѣста още презъ 1925 г., но и досега не сж заплатени дължимитъ суми отъ страна на държавата. Това питане ще бжде съобщено на г. министра, за да отговори.

Пристѣпваме къмъ първата точка отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за извънбюджетенъ (свръх-сметенъ) кредитъ по бюджета за 1928/1929 финансова година — продължение разискванията.

Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): Още не сж донесени книгата.

Г. Чешмеджиевъ (с. д): Искамъ думата.

Председателствуващъ А. Христовъ: Имате думата.

Г. Чешмеджиевъ (с. д): Азъ бихъ молилъ бюрото да обърне внимание на г. министра на вътрешнитъ работи да ми отговори на питането, което депозирахъ преди една седмица.

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: За какво бѣше то?

Г. Чешмеджиевъ (с. д): За наложената глоба въ Пещера въ размѣръ на 42.000 л. отъ околийския началникъ Иванъ Георговъ, задето се събрали на съвѣщение 5—6 приятели земледѣлци и наши хора, за да си опредѣлятъ листата. Той счелъ, че това било нарушение на чл. 657 отъ закона за полицията и ги глобилъ по 2.000 л. на лице — общо 42.000 л.

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: Вѣроятно преписка е изпратена, да се дадатъ нуждитъ сведения.

Г. Чешмеджиевъ (с. д): Азъ моля да ми се отговори по-скоро.

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: Ще Ви се отговори.

Г-да! Азъ моля да пристѣпимъ къмъ разглеждането на точка девета отъ дневния редъ, докато бждатъ донесени надлежитъ книжа по точка първа отъ дневния редъ.

Председателствуващъ А. Христовъ: Има предложение да се пристѣпи къмъ точка девета отъ дневния редъ — одобрение предложението за освобождаване отъ вносни митни берии нѣкои материали и предмети за нуждата на общински, културно-просвѣтни и благотворителни учреждения и частни лица.

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ Д. Мангървъ (д. сг): (Прочита предложението изцѣло, заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 58)

Пунктъ 5 се измѣнява така: „Електроинсталационнитъ материали за електрическата мрежа на гр. Ямболъ“.

Председателстващ А. Христовъ: Които приемат предложението за освобождаване от вносни митни бери и някои материали и предмети за нуждите на общински, културно-просветни и благотворителни учреждения и частни лица, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема. (Вж. прил. Т. II, № 40)

Министър-председател А. Ляпчевъ: Предлагам да се пристъпи към точка 12 от дневния редъ.

Председателстващ А. Христовъ: Които приемат предложението на г. министър-председателя, да се пристъпи към точка 12 от дневния редъ — първо четене законопроекта за освобождаване от мито и всякакви други данъци, такси, бери и магазинаж на внесеното от Министерството на земледелието и държавните имоти 100 унци бубено семе за опити — моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь Д. Мангъръвъ (д. сг): (Прочита законопроект изцъло, заедно с мотивите към него — вж. прил. Т. I, № 1)

Председателстващ А. Христовъ: Които приемат на първо четене законопроекта за освобождаване от мито и всякакви други данъци, такси, бери и магазинаж на внесеното от Министерството на земледелието и държавните имоти 100 унци бубено семе за опити, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Министър-председател А. Ляпчевъ: Предлагам законопроектът да се гласува по спешност и на второ четене.

Председателстващ А. Христовъ: Има предложение законопроектът да се гласува по спешност и на второ четене.

Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Моля г. секретаря да го докладва.

Секретарь Д. Мангъръвъ (д. сг): (Чете)

ЗАКОНЪ *)

за освобождаване от мито и всякакви други данъци, такси, бери и магазинаж на внесеното от Министерството на земледелието и държавните имоти 100 унци бубено семе за опити“.

Председателстващ А. Христовъ: Които приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Секретарь Д. Мангъръвъ (д. сг): (Прочита член единствен — вж. прил. Т. I, № 1)

Председателстващ А. Христовъ: Които приемат член единствен, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Министър-председател А. Ляпчевъ: Предлагам да се пристъпи към разглеждане на точка шеста от дневния редъ.

Председателстващ А. Христовъ: Има предложение от г. министър-председателя да се пристъпи към точка шеста от дневния редъ — одобряване предложението за приемане на служба по ведомството на ликвидационното бюро на Главната дирекция на трудовите земеделски стопанства руски подданици специалисти, землемъри и кондукторъ-строители.

Моля, които приемат това предложение, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Моля г. секретаря да го докладва.

Секретарь Д. Мангъръвъ (д. сг): (Прочита предложението изцъло, заедно с мотивите към него — вж. прил. Т. I, № 12)

Председателстващ А. Христовъ: Има думата народният представител г. Никола Пждаревъ.

*) За текста на законопроекта, приет на първо четене, вж. прил. Т. I, № 1.

Н. Пждаревъ (д. сг): Г. г. народни представители! Подигането на въпроса за приемане на държавна служба руски подданици става вече банално. Но тѣ се назначават въ едно ликвидационно бюро, за което ние очакваме да ни се съобща, че то е свършило работата си успѣшно, като че-ли нѣма въ България такива специалисти. Азъ моля да се каже ясно и категорично, че въ тая страна не може да се намѣрятъ землемъри-българи, които да довършатъ тая работа. Като че-ли въ България нѣма българи, които сѣ свършили специални училища, за да вършатъ тая обикновена работа на землемъри, каквато вършатъ руските подданици-специалисти. Безъ такава декларация, азъ смѣтамъ, че Народното събрание не бива да се съгласява да се дава разрешение за назначаване на служба руски подданици-землемъри.

Министър-председател А. Ляпчевъ: Г. г. народни представители! Нѣма да се спирамъ по принципъ по въпроса. Но въ конкретния случай нуждата отъ землемъри е чувствителна, защото както управлението по Т. З. С., така изобщо работите по Министерството на земледелието се нуждаятъ отъ тия хора. И азъ моля да се приематъ тия руски подданици на служба въ Министерството на земледелието.

Н. Търкалановъ (д. сг): Преди две седмици въ сѣщата дирекция бѣха уволнени повече отъ 14 души българи.

Министър-председател А. Ляпчевъ: Щомъ искате обяснения, ще оставимъ предложението да се гласува, като дойде г. министърътъ на земледелието, който ще разясни какъ стои въпросътъ.

Моля да се пристъпи къмъ първата точка отъ дневния редъ.

С. Яневъ (с. д): Досега има подадени повече отъ 20 заявления за назначаване на служба и на всички е отказано.

Председателстващ А. Христовъ: Пристъпваме къмъ първа точка отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за извънбюджетния свръхсметенъ кредитъ по бюджета за 1928/1929 финансова година — продължение разискванията.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): Главна дирекция на пристанищата. (Чете § 3, заедно съ подробната таблица — вж. прил. Т. I, № 67)

Председателстващ А. Христовъ: Има думата народният представител г. Никола Пждаревъ.

Н. Пждаревъ (д. сг): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Това е едно перо отъ извънредния бюджетъ, което съставя почти една пета отъ цѣлата сума на държавния заемъ. И азъ смѣтамъ, че то не може да мине мълкомъ въ Народното събрание, защото засѣга единъ голѣмъ ресоръ отъ нашето стопанство. Азъ взехъ думата не за да разглеждамъ самия кредитъ, но за да помогна г. министру на железниците да поясни на Народното събрание разпредѣлението на този кредитъ отъ 668.300.000 л., тъй както е предвидено въ параграфа и както е изложено въ специалната подробна таблица, ще може ли да претърпи измѣнение въ Народното събрание или това е едно разпредѣление, което трѣбва да се приеме изцѣло tel quel, затова защото то е уговорено вече и ние не можемъ да правимъ въ него измѣнения. Защото, доколкото разбрахъ, въ бюджетарната комисиия, когато азъ я сезирахъ съ единъ въпросъ, отъ присѣтствуваниятъ тогава министъръ на финансите се заяви, че това е една таблица, подробно разгледана и приета контрадиктуарно, че въ нея нѣщо особено не може да се направи. Отсѣтствуваше г. министърътъ на железниците и азъ не можахъ да получа отговоръ на подигнатия отъ менъ въпросъ.

Но азъ смѣтамъ, г. г. народни представители, че върху този въпросъ Народното събрание трѣбва да бѣде наясно, начисто. Вие знаете, че специаленъ пратеникъ на Обществото на народите дохожда тукъ да проучи нуждите на нашите железници, да даде своя докладъ, за да се даде разрешение известна сума отъ заема да послужи за въстановаване на нашите железници. Въ резултатъ на тази визита, на това проучване, на тѣзи преговори, е този извънреденъ бюджетъ, който ние сега ще трѣбва да гласуваме.

За честта на българската държава и на българската техническа власт, азъ приемамъ и считамъ, че това, което е прокарано въ таблицата, е било желанието на нашата администрация — проучени нужди, заявени и възприети.

Ако това е така, азъ поставямъ на Народното събрание въпроса — защото простете ми, г. г. народни представители, тази смѣлость, може би, но азъ още продължавамъ да вѣрвамъ, че Народното събрание е единъ факторъ въ нашето управление и трѣбва да бѣде факторъ, че Народното събрание или ще трѣбва да изпълнява оная задача, която то има по конституцията, или сами ние готвимъ смъртъ на парламентарния режимъ въ тази страна — ако това е така, казвамъ, азъ питамъ: когато се проучава тѣзи нужди на нашитѣ желѣзници, когато се знаеше, че съ тѣхъ ще трѣбва да се занимае Народното събрание, че тѣзи кредити ще трѣбва да бѣдатъ приети отъ Народното събрание, поне парламентарната комисиия по Министерството на желѣзницитѣ проучва ли тѣзи нужди на държавнитѣ желѣзници, провѣрява ли тѣзи нужди, тъй както тѣ сѣ заявени, и взе ли нѣкакво участие въ разрешението или въ възприемането на тѣзи кредити? Защото не се съмнявамъ, че държавната администрация има всичкитѣ грижи да удовлетвори нуждитѣ на нашитѣ държавни желѣзници; не се съмнявамъ въ нейната компетентностъ и въ нейното добро желание да удовлетвори всички тѣзи нужди; не се съмнявамъ и въ добрата воля на г. министра, който желае да види всичко въ редъ чакъ по-скоро, но трѣбва да се приеме, че има нужди, които народнитѣ представители познаватъ по-отблизо, разбиратъ по-добре, затова защото сѣ непосредствено въ контактъ съ онова население, което чувствува тѣзи нужди, и все ще трѣбва Народното събрание да вземе участие при разрешението на кредититѣ за удовлетворяване на тѣзи нужди.

И на менъ се натѣква единъ дребенъ въпросъ, г. г. народни представители, но за менъ той е отъ значение.

Въ подробната таблица по този § 3, въ пунктъ 27, се предвиждатъ суми за „доставката на винчове за Варна, Бургасъ и Ломъ, за улеснение разтоварването на стокитѣ“. Азъ не виждамъ въ този пунктъ 27 да се говори за доставка на винчъ за Видинското пристанище. Г. г. народни представители! Недейте смѣта, че това е единъ частиченъ въпросъ, мѣстенъ въпросъ, съ който азъ съмъ се нагърбилъ да ви занимавамъ и да ви отнемамъ времето. Азъ отдавамъ малко по-голъмо значение на тѣзи дребни въпроси и затова си позволявамъ да отнема времето ви и себе си да измѣчвамъ на тази трибуна, а може би и да създавамъ недоволство за туй, че се явявамъ на нея. Но, г. г. народни представители, държавата е смѣтала, че нейнитѣ нужди налагатъ да се построи пристанище на Видинъ. Смѣтамъ, че това пристанище не се построи за украшение на града Видинъ. Наистина, то краси града, но ако бѣше само за украшение на града, държавата нѣмаше да хвърли тѣзи милиони за неговата направа. Това пристанище се направи съ задачи отъ по-широкъ обзоръ, съ задачи по-голъми за нашата държава. Направено това пристанище, държавата ще трѣбва да вземе всички мѣрки, щото то да може да служи като пристанище на държавата. Азъ имамъ случай много пѣти да обръщамъ вниманието на бившия министъръ на желѣзницитѣ, г. Кимонъ Георгиевъ — собствено, това бѣше искане, това бѣше бележка на видинскитѣ търговци, която му се направи тогава, когато той направи честта на Видинъ да дойде тамъ.

Видинското пристанище по една благодатъ на природата има едно течение такова, че и въ малкитѣ води може да служи за разтоварване на голѣми тежести, паракодитѣ могатъ да доближаватъ до пристанището — това, което не може да стане въ Ломъ, това, което не може да стане въ Свищовъ, това, което мѣчно става въ Русе. Е добре, тази благодатъ на природата, това особено стечение на обстоятелствата не може да се използва, затова защото на Видинското пристанище нѣма поставенъ винчъ, който да улеснява разтоварването на голѣмитѣ тежести, и стокитѣ, когато водитѣ сѣ малки, трѣбва да отидатъ въ Русе и тамъ да се стоварятъ, за да дойдатъ на пазара въ София. Виждате пѣтя, който стокитѣ ще трѣбва да изминатъ. А Видинското пристанище стои мъртво, глухо, неизползувано.

Най-сетне тамъ се направи една желѣзнопътна линия, която трѣбва да има трафикъ, а тя нѣма да го има, ако Видинското пристанище не работи. И затова азъ питамъ: защо въ пунктъ 27 на подробната таблица къмъ § 3 не е предвидено купуването на винчъ за Видинското пристанище и не би ли могло да стане измѣнение въ разпре-

дѣлението на кредита? Азъ смѣтамъ, че това е едно недоглеждане не отъ нежелание на държавната администрация да направи нужното, за да бѣде използвано Видинското пристанище, за да бѣде създаденъ животъ въ него, за да бѣде създаденъ животъ въ единъ градъ, г. г. народни представители, къмъ който — азъ не мога да престана да повтарямъ — българската държава трѣбва да има по-голъмо внимание, единъ градъ, върху който ще трѣбва наистина ние да съсредоточимъ вниманието си, за да се разбере, че това е единъ градъ, на който българската държава, българскиятъ народъ много държи, че това е единъ градъ, за който ние всѣкога трѣбва да мислимъ, за който трѣбва да правимъ всички възможни жертви, за да го закрепимъ като български градъ, подчертавамъ — като български градъ.

Е добре, г. г. народни представители, азъ смѣтамъ, че въ Народното събрание може да се направи една малка поправка на подробната таблица, безъ съ това да изневѣримъ на нѣкакви задължения, дадени нѣкъде, безъ съ това да смѣтаме, че като Народно събрание не сме доста коректни при възприемането на една таблица, за която нашата администрация и нашия министъръ сѣ дали съгласието си така да бѣде съставена.

Г. г. народни представители! Ще ми позволите малко повече да се спра и на единъ другъ въпросъ. Азъ виждамъ въ § 15 и § 19 на подробната таблица две пера, които ми спиратъ вниманието. Въ други параграфи по извънредния бюджетъ Народното събрание вече прие за поправката на вагони и локомотиви едно перо отъ 20.501.550 л. Въ извънредния бюджетъ по разпредѣление на сумитѣ отъ заема, вие ще видите въ § 15 за постройка на желѣзнопътни работилници и депа да се предвиждатъ 22.100.000 л. и въ § 19 за поправка на повредени локомотиви и вагони — 35.000.000 л.

Г. г. народни представители! Не отричамъ, че държавата трѣбва да харчи много милиони, за да поправи разстроения нашъ подвиженъ желѣзнопътенъ материалъ. Това е така. Но, г. г. народни представители, азъ имамъ възможностъ преди нѣколко години да вникна въ процедурата за поправката на вагонитѣ. Тогава азъ заедно съ нѣколко наши другари народни представители, които съставлявахме анкетната комисиия по Дирекцията на желѣзницитѣ, се натѣкнахме на факти, които ни накараха да се позамислимъ върху начина, по който се харчатъ срѣдствата за държавнитѣ желѣзници. Върху начина на разходване държавнитѣ срѣдства тогава парламентарната комисиия спрѣ вниманието и на правителството и на Народното събрание въ своя докладъ. Не зная отъ Дирекцията на желѣзницитѣ какво внимание се е обърнало на този докладъ, не зная г. министърътъ на желѣзницитѣ какво значение му е отдалъ, но въ всѣки случай фактитѣ, които се констатираха тогава, заслужаваха много по-голъмо внимание отъ страна на правителството и отъ страна на Народното събрание.

Г. г. народни представители! Българската държава съ построяването на своитѣ желѣзници е създала и работилници за поправка на вагонитѣ и локомотивитѣ. Такива работилници има въ София, Русе, Горна-Орѣховица и Бургасъ. Всѣка година ние предвиждаме кредити, за да могатъ тѣ да работятъ. Но, г. г. народни представители, може да се констатира, че отъ 1921/1922 г. въ Дирекцията на желѣзницитѣ, не знамъ по какви настоявания и внушения, но въ всѣки случай, въпрѣки яснитѣ и категорични декларации на по-раншитѣ директори и поддиректори, се възприема една нова политика за поправка на вагонитѣ и локомотивитѣ, при която държавнитѣ работилници се изоставятъ, за да се създаде работа на частнитѣ работилници, едната въ София, другата въ Дръново и третата, която сега се създава, въ Варна. Г. г. народни представители! Нека не бѣда криво разбранъ. Азъ съмъ за даванетоъ всичката възможностъ да се развива частната инициатива въ нашата страна и да просперира; азъ съмъ противъ намѣсата на държавата въ стопанския животъ по начинъ, щото да прѣчи за развитието на частната инициатива въ индустрията и промишлеността, но когато се касае за поправка на държавни вагони, Народното събрание трѣбва да си постави въпроса: кѣде е по-икономично за държавата да ги поправа — въ държавнитѣ или въ частнитѣ работилници? Г. г. народни представители! Вие виждате, че правимъ заеми, за да създадемъ по-голъма сигурностъ въ движението, за да доставимъ по-добъръ подвиженъ материалъ за обслужване на търговията и пѣтницитѣ. Тия заеми ние мѣчно ще ги плащаме, това се знае, но все пакъ ние ги правимъ съ надежда, че ще ги използваме рационално. Е добре,

г. г. народни представители, азъ ще си позволя тази нескромност да ви помоля да проверите и прочетете констатираните тогава данни за начина, по който става поправката на вагоните въ частните работилници. Поправката е така наредена, че въ държавните работилници тя струва почти наполовина отъ онова, което се плаща въ частните работилници. Но най-важно е, че при поправката на вагоните въ частните работилници контролата е невъзможна. За поправката се плаща споредъ това, колко материал е изразходванъ и колко надници сж употребени, като се дава определенъ процентъ печалба. Г. г. народни представители! Вие знаете какъ сж платени нашите чиновници контролатори. И не дай, Боже, въ нѣкоя частна работилница да е заинтересованъ нѣкой по-виденъ човѣкъ или съ по-големо влияние, вие може да разберете каква ще бжде контролата, която ще се упражнява за смѣтка на държавата отъ единъ почти неплатенъ държавенъ чиновникъ, нареченъ надзирателъ. Това имаме случай да проверимъ и констатираме и това е подчертано отъ анкетната комисия. Г. г. народни представители! Положението днесъ не се е изменило. Отъ начало се даваха дватри или петъ милиона лева за поправка на вагони въ частни фабрики, а по-после тия милиони растатъ, сега гласуваме една сума отъ 35.000.000 л., а за държавните работилници гласуваме 20.000.000 л.

Г. г. народни представители! Азъ сътохъ за мой дългъ тукъ отъ тази трибуна да привлѣка вниманието на г. министъра на желѣзниците върху начина, по който се изразходватъ сумите за поправката на вагоните. Това не е безразлично за Народното събрание, не е безразлично и за българския данѣкоплатецъ. Ако можемъ да спестимъ нѣщо отъ тези разходи, ще направимъ добре да го спестимъ. Частните работилници нека си търсятъ работа. Държавата ще имъ дава работа само при крайна нужда — тогава, когато нейните работилници не сж въ състояние да извършатъ работата, която имъ се възлага. Не бива да занемаряваме държавните работилници, да не имъ даваме възможностъ да развиятъ всички си капацитетъ. Държавната работилница въ София, г. г. народни представители, се завежда отъ единъ образцовъ инженеръ, който успѣ да направи новъ локомотивъ, успѣ да зачуди хората съ изобретателността и точността на своята техника. Четирите държавни работилници заслужаватъ да се похарчатъ повече милиони за тяхъ, за да могатъ да извършватъ поправката на всички локомотиви и вагони и да спестятъ много милиони на държавата.

Ето защо, г. г. народни представители, азъ си позволихъ тази волностъ да отнема нѣколко минути отъ вашето време, като смѣтамъ, че изпълнявамъ единъ свой дългъ. Ние много почнахме да си затваряме очите по отношение начина, по който се изразходватъ срѣдствата по параграфите за поправка на вагони и локомотиви, и поради това виждаме какъ растатъ кресчено сумите: отъ 5 милиона; отъ 10 милиона, днесъ вече сж 35 милиона лева. Къде ще се опре, не зная. А вънъ, г. г. народни представители, се шири всичко онова, което може да изложи и престижа на Парламента, и престижа на управлението. Дайте да се разбере, че Парламентътъ е наистина съ отворени очи тогава, когато гласува кредитите, които му се полагатъ за гласуване.

Председателстващъ А. Христовъ: Има думата народниятъ представителъ г. Илия Георговъ.

И. Георговъ (р): Г. г. народни представители! Въ този параграфъ се предвиждатъ 4.700.000 л. за доставка на винчове за улеснение разтоварването на стоките въ Бургасъ, Варна и Ломъ. Както виждате, Видинъ, единъ търговски центъръ на Дунава, е игнориранъ, а той, благодарение на своя богатъ хинтерландъ, има голѣмо търговско значение. Пристанище се построи въ Видинъ, защото бившите правителства схващаха голѣмото търговско значение на Видинъ. Но за да може това пристанище да удовлетвори ония задачи, за които то е построено, е необходимо единъ винчъ. Не бива да се допуска да се разтоварватъ стоки въ Русе и сега въ Ломъ, за да може после по желѣзницата да се препращатъ въ Видинъ. Необходимо е да се достави единъ винчъ и въ Видинъ. Ако се достави такъвъ винчъ въ Видинъ, правителството ще изпълни единъ свой дългъ, ще отговори на принципа на справедливостта, отъ който едно правителство трѣбва да се движи, имайки предъ видъ солидарността, която трѣбва да съществува въ срѣдата на народа, за да може всѣки центъръ да получи своето. Затова

азъ мисля, че правителството би трѣбвало да предвиди още въ този извънбюджетенъ свѣрхсметенъ кредитъ една сума, която нѣма да бжде голѣма, за доставянето на единъ винчъ и въ Видинъ.

Г. г. народни представители! Създадо се е едно убеждение, може-би не до тамъ основателно, но въ всѣки случай убеждение, че Видинъ се игнорира. Трѣбва днешното правителство да даде доказателства, че това убеждение не е дотамъ основателно и че то има присърце интересите на всички търговски центрове — не само на Бургасъ, Варна и Ломъ, но тъй сжщо и на Видинъ.

Азъ моля въ настоящия извънбюджетенъ свѣрхсметенъ кредитъ да се предвиди нужната сума за доставката на винчъ за пристанището въ Видинъ.

Председателстващъ А. Христовъ: Има думата г. министърътъ на желѣзниците, пощите и телеграфите.

Министъръ Р. Маджаровъ: Азъ ще трѣбва да отговоря, както на г. Пждаревъ, така и на г. Георговъ.

Кредитътъ отъ 668 милиона лева, който се иска по този параграфъ, е окончателно установенъ, въз основа на единъ списъкъ, на една програма за необходимите работи, които трѣбва да се направятъ, изработена отъ Министерството на желѣзниците, още презъ лѣтото на миналата година. Тази програма е утвърдена заедно съ заема. Въ нея не могатъ да ставатъ измѣнения. И, следователно, не може да се впише новъ кредитъ за доставката на винчъ за Видинското пристанище. Ако речемъ да впишемъ такъвъ кредитъ, знаеете, че нѣма откъде да вземемъ пари. Предвиждането на необходимата сума за доставката на винчъ за Видинъ може да стане въ редовния бюджетъ, разбира се, стига да се намѣрятъ срѣдства. Необходимо е да се доставятъ известни малки съоръжения и на други второстепенни пристанища, но този въпросъ сега не може да бжде разрешенъ.

По въпроса за поправките на вагони. Отъ 1921 г. и до днесъ вагоните се поправятъ въ частни фабрики. Азъ считамъ, г. г. народни представители, че това не е престъпление. Кѣмъ този начинъ на поправяне на вагоните при бѣгватъ почти всички желѣзопѣтни администрации въ Европа. Отдаваме на частните фабрики — по-рано две, сега три въ България — поправката на вагоните, която се извършва подъ контрола на Дирекцията на желѣзниците. На тия фабрики, при определена работническа надница, е определенъ и процентътъ на печалбата имъ. Ако има злоупотреби, ако контролътъ не е добъръ, то е вече друго. Но въ всѣки случай, не може да се счита само по себе си нарушение на законите въ страната това, че желѣзопѣтната администрация дава на частни фабрики работа. Трѣбва да прибавя още, че се даватъ на поправка тези работи, поради недостатъчното устройство на държавните желѣзопѣтни работилници въ София и другаде. Ако можемъ да намѣримъ срѣдства, за да превърнемъ желѣзопѣтната работилница въ София въ фабрика, тогава ще можемъ да поправяме, и не само да поправяме, а и да построяваме вагони и други необходими съоръжения по желѣзниците. Обаче, при сегашното състояние на държавната работилница въ София, нѣколкото хиляди вагони, развалени презъ войната, ако искаме да ги поправимъ въ държавните работилници, трѣбваше да минатъ много години което ще бжде въ ущърбъ на желѣзопѣтната администрация, която има въпиюща нужда отъ вагони, локомотиви и т. н. Нуждата ни кара да прибѣгваме до частните фабрики, а не желанието да игнорираме държавните желѣзопѣтни работилници въ полза на частните предприятия.

Това мога да отговоря на повдигнатия отъ г. Пждаревъ въпросъ за поправката на вагоните. Заклучавамъ. Когато бихме имали срѣдства, ние ще превърнемъ държавната желѣзопѣтна работилница въ София въ фабрика.

Второ. Противопоставямъ се на искането да се предвиди кредитъ за доставянето на единъ винчъ за Видинското пристанище, защото измѣнения въ списъка не могатъ да се правятъ; кредитътъ е строго определенъ и работите, които ще бждатъ извършени и съоръженията, които ще трѣбва да бждатъ доставени, сж тоже определени и приети по надлеженъ редъ отъ Народното събрание.

Н. Пждаревъ (д. ср): Да се намали сумата по нѣкой параграфъ съ 1—2 милиона лева и да се предвиди за доставката на винчъ за Видинското пристанище.

Министъръ Р. Маджаровъ: Не може това.

Председателстващъ А. Христовъ: Който приема § 3, тъй както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): (Чете)
„Главна дирекция на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ“.

(§ 1 — вж. прил. Т. I, № 67)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващъ А. Христовъ: Който приема § 1, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Къмъ объяснителната таблица на стр. 9 въ бюджетарната комисия се прие следующата забележка: (Чете) „Отъ икономитѣ по кредититѣ по № № 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33 и 34 да се поправятъ и направятъ изходнитѣ пѣтица на Столицата“.

Председателстващъ А. Христовъ: Който приема тази забележка, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Г. Пждаревъ! Настоявате ли на Вашето предложение?

Н. Пждаревъ (д. сг): Като мина параграфътъ, то е вече безпредметно.

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: Ще доставимъ и за Видинското пристанище винчъ.

Председателстващъ А. Христовъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ В. Молловъ: Искамъ да направя нѣкои измѣнения въ таблицитѣ сега, на второ четене, за да не правя това при третото четене.

Предлагамъ на стр. 4 по Министерството на външнитѣ работи и изповѣданията кредитътъ по § 24, за защита на българскитѣ интереси и пр., да се увеличи съ 270.000 л., което съответствува на оня даръ, който Народното събрание гласува на известния руски ученъ Милуковъ.

На стр. 6 по Министерството на общественитѣ сгради, пѣтицата и благоустройството по таблицата за извънреднитѣ разходи да се постави новъ § 3: (Чете) „За направа пѣтя Кричимъ—Дьовленъ съ изкуственитѣ му съоръжения — 45.000.000 л.“

Тоя кредитъ да се изразходва до окончателното му изчерпване“.

По Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата по § 2 за пристанището Василико — 7.000.000 л., които сѣ постѣпили отъ конфискувани суми, за които има специаленъ законъ за извънреденъ кредитъ, безъ да е предвиденъ самиятъ кредитъ, да се добави: (Чете) „Тоя кредитъ да се изразходва до окончателното му изчерпване“.

Така че общиятъ сборъ по извънредния бюджетъ да стане 88.001.550 л.

Пакъ на стр. 6 по таблицата за стабилизационния заемъ по Министерството на финанситѣ по § 8 кредитътъ 434.419.430 л. да стане 389.780.627 л. Това е по последнитѣ изчисления, които довеждатъ до малки измѣнения на нѣкои цифри. Въ „IV. Държавния стабилизационенъ заемъ отъ 1924 г. — Министерство на финанситѣ“ кредитътъ по § 8 става 389.780.627 л., а общиятъ сборъ — 445.791.635 л. Въ Дирекция на държавнитѣ дългове кредитътъ по § 14 отъ 54.748.874 л. става 52.665.755 л.

По § 17 кредитътъ 180.921.007 става 183.004.126 л. Ще се добави на страница 7, къмъ края, следъ параграфа на Дирекцията на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ новъ отдѣлъ „Разни министерства“ съ следното съдържание: „Дългове за минали години — 44.638.803 л.“

Разпредѣлението на кредита да стане отъ Министерския съветъ по докладъ на министра на финанситѣ, като се усилятъ кредититѣ за дългове за минали години по редовния бюджетъ на министерствата и дирекциитѣ за 1928/1929 финансова година“. Това е една сума, която ние дадохме отъ известни изчисления, които сѣ направени погоре — сума, която остава на разположение на съкровището отъ стабилизационния заемъ.

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: Една икономия, отъ която ще се плащатъ отчужденитѣ имоти и пр.

Министъръ В. Молловъ: Тя би могла да бѣде афектирана за намаление сумата на аванситѣ, която ние дължимъ на Българската народна банка, 3.878.000.000 л. — не зная точно. Обаче по споразумение съ комисаря на Обществото на народитѣ, ние намѣрихме за добре, сумата, която се освобождава отъ стабилизационния заемъ, да я употребимъ за покриване на стари дългове, предимно лихвоносни, за които при разискването на този кредитъ говориха г. Пждаревъ и други народни представители, та по този начинъ да намалимъ дълга на държавата къмъ частнитѣ лица, който дългъ азъ ви съобщихъ, че възлиза на 156.000.000 л. Съ 44.000.000 л. ние веднага можемъ за изплатимъ всички ония суми, които чакатъ изплащане отъ много години и които е належаще да бѣдатъ изплатени отъ икономии по бюджета за 1929/1930 г. Ние ще имаме възможностъ да изплатимъ и остатъка отъ тѣзи дължими суми и по тоя начинъ да очистимъ съкровището отъ всички задължения къмъ частни лица.

Общиятъ сборъ на стабилизационния заемъ ще остане сѣщиятъ. Моля тия поправки да бѣдатъ гласувани на второ четене.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): На стр. 6 въ отдѣла за Министерството на общественитѣ сгради, пѣтицата и благоустройството се прибавя новъ § 3 — „За направа пѣтя Кричимъ—Дьовленъ съ изкуственитѣ му съоръжения — 45.000.000 л.“

Забележка. Тоя кредитъ да се разходва до окончателното му изчерпване.

Председателстващъ А. Христовъ: Който приема новия § 3, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): На сѣщата стр. 6, по Главната дирекция на желѣзницитѣ, се прибавя новъ § 2 — „За довършване пристанището въ гр. Василико — 7.000.000 л.“

Забележка. Тоя кредитъ да се изразходва до окончателното му изчерпване“.

Сборътъ по извънредния бюджетъ става 88.001.550 л.

Председателстващъ А. Христовъ: Който приема докладвания параграфъ, съ поправенитѣ добавки, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): На стр. 6, въ таблицата за стабилизационния заемъ, кредитътъ по § 8 — „За намаление дълга на държавата къмъ Българската народна банка се намалява отъ 434.419.430 л. на 389.780.627 л.“ Сборътъ по Министерството на финанситѣ става 445.791.635 л.

Председателстващъ А. Христовъ: Който приема поправката въ § 8 по Министерството на финанситѣ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): На стр. 7 по Дирекция на държавнитѣ дългове кредитътъ по § 14 отъ 54.748.874 л. става 52.665.755 л.

Председателстващъ А. Христовъ: Който приема поправката въ § 14 по Дирекцията на държавнитѣ дългове, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): На сѣщата страница кредитътъ по § 17 отъ 180.921.007 л. става на 183.004.126 л.

Председателстващъ А. Христовъ: Който приема поправката по § 17, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): На сѣщата стр. 7 въ новъ отдѣлъ „Разни министерства“ се прибавя новъ параграфъ — „Дългове за минали години — 44.638.803 л.“

Разпредѣлението на кредита да стане отъ Министерския съветъ по докладъ на министра на финанситѣ, като се усилятъ кредититѣ за дългове за минали години по редовния бюджетъ на министерствата и дирекциитѣ за 1928/1929 финансова година“.

Председателстващъ А. Христовъ: Който приема новия параграфъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): На стр. 5 кредитътъ по редовния бюджетъ става 106.538.866 л.; кредитътъ по присъединенитъ къмъ редовния бюджетъ фондове става 17.580.000 л.; кредитътъ за разходи по извънредния бюджетъ става 88.001.550 л. Общиятъ сборъ по държавния стабилизационенъ заемъ отъ 1928 г. остава сжщиятъ.

На стр. 4 въ Министерството на външнитъ работи и изповѣданията кредитътъ по § 17 — „За курсова разлика“ — се увеличава отъ 1.000.000 л. на 1.150.000 л.

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема докладванитъ поправки, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): По сжщото министерство въ края на текста на § 24 се добавятъ думитъ: „Отъ кредита да се изплати и народниятъ даръ на руския професоръ Милуковъ 270.000 л.“ и кредитътъ отъ 500.000 л. се увеличава на 770.000 л.

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема тая поправка, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който приема чл. 1, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): (Чете чл. 2 — вж. прил. Т. I, № 67) Между думитъ: „финансова година“ и „и отъ други“ се прибавятъ думитъ „отъ лихвитъ върху неизползуванитъ суми по 7% държавенъ заемъ отъ 1926 г. за настаняване на бѣжанцитъ“.

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема чл. 2, заедно съ прибавката, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): (Чете чл. 3 — вж. прил. Т. I, № 67)

Въ този членъ следъ думитъ „или по други“ комисията прибави думитъ „установени вече“.

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема чл. 3, съ направената прибавка, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): (Чете чл. 4 — вж. прил. Т. I, № 67)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема чл. 4, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): (Чете чл. 5 — вж. прил. Т. I, № 67)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема чл. 5, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): (Чете чл. 6 — вж. прил. Т. I, № 67)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема чл. 6, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): (Чете чл. 7 — вж. прил. Т. I, № 67)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема чл. 7, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): (Чете чл. 8 — вж. прил. Т. I, № 67)

Въ този членъ комисията направи следната поправка: цифрата 10.000.000 л. намали на 8.500.000 л.

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема чл. 8, съ направената поправка, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): Комисията прие новъ чл. 9 съ следното съдържание: (Чете) „Намаляватъ се кредититъ по бюджета на Главната дирекция на желѣзницитъ и пристанищата за 1928/1929 финансова година по § 20 съ 1.500.000 л. и по § 45 съ 500.000 л., като се увеличаватъ кредититъ по § 11 съ 500.000 л. и по § 12 съ 1.500.000 л. на сжщия бюджетъ“.

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема новия членъ 9, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): Комисията прие новъ чл. 10 съ следното съдържание: (Чете) „Разрашава се на подначалницитъ въ отдѣлението за основнитъ училища при Министерството на народното просвѣщение отъ III категория, секретаритъ и помощникъ-инспекторитъ отъ III категория при окръжнитъ училищни инспекции, директоритъ и редовнитъ учители при институтитъ за слѣпи и глухонѣми, сжщо отъ III категория, да получаватъ предвидената въ бюджета за 1928/1929 г. допълнителна заплата по 2.400 л. годишно, за която не се отнася чл. 4 отъ закона за бюджета за 1928/1929 финансова година“.

Въ бюджетарната комисия се констатира, г. г. народни представители, че тълкуването на тоя текстъ отъ закона за бюджета за 1928/1929 г., засѣгащъ тия учители, не въ всички окръжни смѣтни палати е еднакво. Затова се поиска отъ Министерството на финанситъ да измѣни този текстъ, защото има 2—3 окръжа, където на тѣзи чиновници не сж дадени тѣзи 2.400 л. годишно.

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема новия чл. 10, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): Чл. 9 става чл. 11. (Чете го — вж. прил. Т. I, № 67)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема чл. 9, който става чл. 11, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): Чл. 10 става чл. 12. (Чете го — вж. прил. Т. I, № 67)

Въ този членъ комисията направи следнитъ измѣнения: въ началото думитъ „разходитъ по заема“ ставатъ „разходитъ по стабилизационния заемъ“.

Прибави се и една втора алинея съ следното съдържание: (Чете) „Следъ окончателното провѣряване на бордерата и смѣткитъ на Българската народна банка, ако отъ нѣкои кредити по отдѣлъ IV на приложената къмъ настоящия законъ таблица останатъ свободни суми, Министерскиятъ съветъ съ тѣхъ усилива кредита за дългове за минали години, показанъ въ последната точка на таблицата по държавния стабилизационенъ заемъ отъ 1928 г.“

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема чл. 10, който става чл. 12, съ направената поправка и съ новата алинея, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): Чл. 11 става чл. 13. (Чете го — вж. прил. Т. I, № 67)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема чл. 11, който става чл. 13, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): Чл. 12 става чл. 14. (Чете го — вж. прил. Т. I, № 67)

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема чл. 12, който става чл. 14, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Р. Василевъ (д. сг): Чл. 13 става чл. 15. (Чете го — вж. прил. Т. I, № 67)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ А. Христовъ: Който приема чл. 13, който става чл. 15, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър В. Моллов: Моля този законопроект да се сложи утре на трето четене.

Азъ бихъ помолилъ сега г. г. народнитъ представители да се съгласятъ да пререди́мъ дневния редъ, като разгледаме точка 13, която се касае за една бърза работа.

Председателстващъ А. Христовъ: Който е съгласенъ съ предложението на г. министра, да се пререди́ дневния редъ, като се разгледа точка 13, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка 13 отъ дневния редъ — първо четене законопроекта за измѣнение чл. 2 отъ закона за гербовия налогъ.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретаръ Д. Мангървъ (д. сг): (Прочита изцѣло законопроекта, заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 63)

Председателстващъ А. Христовъ: Който приема на първо четене законопроекта за измѣнение чл. 2 отъ закона за гербовия налогъ, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър В. Молловъ: Предлагамъ да се даде спешностъ на законопроекта.

Председателстващъ А. Христовъ: Има предложение отъ г. министра на финанситъ да се даде спешностъ на законопроекта. Който приема това предложение, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта на второ четене.

Секретаръ Д. Мангървъ (д. сг): (Чете)

„З А К О Н Ъ“

за измѣнение чл. 2 отъ закона за гербовия налогъ“.

Председателстващъ А. Христовъ: Който приема заглавието на законопроекта, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретаръ Д. Мангървъ (д. сг): (Чете чл. единственъ — вж. прил. Т. I, № 63)

Председателстващъ А. Христовъ: Който приема членъ единственъ, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г. министър-председателъ.

Министър-председателъ А. Ляпчевъ: Г. г. народни представители! Азъ моля да се съгласите да направимъ една човѣшка услуга. Отъ единъ месецъ насамъ стои въ митницата багажътъ на едни наши нещастници, които сж минали отъ Добруджа въ Варна. Ще ви моля да се съгласите да пристѣпимъ къмъ точка 14 отъ дневния редъ — докладъ на прошетарната комисия — и да разгледаме списъкъ X, пореденъ № 251.

Председателстващъ А. Христовъ: Който приема предложението на г. министър-председателя да се пререди́ дневниятъ редъ, като пристѣпимъ къмъ точка 14, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка 14 на дневния редъ — докладъ на прошетарната комисия.

Има думата докладчикътъ г. Калоянъ Маноловъ.

Докладчикъ К. Маноловъ (зан): Г. г. народни представители! Миналата година семейството на Иванъ Ж. Терекиевъ, което е било въ едно много тежко положение, е избѣгало отъ Добруджа, като е взело съ себе си цѣлия си багажъ. Багажътъ, обаче, е билъ задържанъ въ митницата, докато се представятъ документи за бѣжанство, и се е набралъ известенъ магазинажъ, който не е по силитъ на прошителя да го плати.

Прошетарната комисия разгледа заявлението на въпросния просителъ и го уважи.

Има сжщо съгласието и на г. министра на финанситъ.

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 63.

Прошетарната комисия моли да бжде опростенъ магазинажътъ до деня, когато багажътъ ще се вземе.

Председателстващъ А. Христовъ: Който приема решението на прошетарната комисия да се опрости на Иванъ Ж. Терекиевъ и жена му Марийка Иванъ Терекиева, живущи въ гр. Варна, магазинажътъ за внесената отъ сѣщитъ, като бѣжанци отъ Добруджа, употребявана пощнина (багажъ) предъ Варненската митница, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка 2 отъ дневния редъ — приемане оставката на народниятъ представителъ д-ръ Йосифъ Фаденхехтъ.

Моля г. секретаря да прочете оставката.

Секретаръ Д. Мангървъ (д. сг): (Чете)

До господина председателя на XXII-то обикновено Народно събрание

Молба

отъ д-ръ Йосифъ Фаденхехтъ, народенъ представителъ отъ Ломската избирателна околия.

Г. председателю!

По здравни причини не ми е възможно да изпълнявамъ свързанитъ съ депутатския мандатъ задължения спрямо избирателитъ. Това ме кара да приведа въ изпълнение едно отдавна надрѣло у менъ решение да се оттегля отъ активна политическа дейностъ, за да мога да се отдамъ съ по-голяма сѣрфдоточеностъ на научна работа.

По тия съображения азъ се отказвамъ доброволно отъ мандата на народенъ представителъ и моля Ви, господинъ председателю, да направитъ потребното, за да бжде приета оставката ми отъ почитаемото Народно събрание. София, 3 октомврий 1928 г.

Съ дълбока почитъ: Д-ръ Йосифъ Фаденхехтъ“.

Председателстващъ А. Христовъ: Който приема оставката на народния представителъ г. д-ръ Йосифъ Фаденхехтъ, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка трета отъ дневния редъ — първо четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за издаване нотариални актове за собственостъ върху общински мѣста, дадени или заети за жилища на бездомници.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ Д. Мангървъ (д. сг): (Прочита изцѣло законопроекта, заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 65)

Председателстващъ А. Христовъ: Има думата г. министър-председателъ.

Министър-председателъ А. Ляпчевъ: Г. г. народни представители! По този законопроектъ трѣбва да се направятъ нѣкои измѣнения досежно земетръсната областъ. И понеже въпросътъ е важенъ, азъ моля сега да се приеме законопроектътъ на първо четене и да се прати въ комисията.

Председателстващъ А. Христовъ: Който приематъ на първо четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за издаване нотариални актове за собственостъ върху общински мѣста, дадени или заети за жилища на бездомници, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроекта ще се изпрати въ комисията.

Пристъпваме къмъ точка четвърта отъ дневния редъ — одобрение предложението за разрешение на Пирдопската община да отдаде на концесия електро-снабдяването на града.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ Д. Мангървъ (д. сг): (Прочита изцѣло предложението заедно съ мотивитъ и договора къмъ него — вж. прил. Т. I, № 68)

Председателстващъ А. Христовъ: Който одобряватъ предложението за разрешение на Пирдопската градска община да отдаде на концесия електро-снабдяването на града, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 41)

Пристъпваме към точка пета от дневния ред — одобрение предложението за одобрение постигнатата спогодба между държавното съкровище и дружеството Шантие Бюлгар за прекратяване предявения предъ Ротердамския първоинстанционен съд от последното искъ за 201.580-30 златни франка ведно съ лихвитъ 8% върху тази сума за времето от 20 септември 1927 г. до заплащането ѝ.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь Д. Мангъровъ (д. сг): (Прочита изцѣло предложението заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 51)

Председателствуващъ А. Христовъ: Ще гласуваме. Които приематъ предложението за одобрение постигнатата спогодба между държавното съкровище и дружеството Шантие Бюлгар за прекратяване предявения предъ Ротердамския първоинстанционен съд от последното искъ за 201.580-30 зл. фр. ведно съ лихвитъ 8% върху тази сума за времето от 20 септември 1927 г. до заплащането ѝ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 42)

Пристъпваме къмъ точка осма от дневния ред — одобрение решението за намаление народната пенсия на Констанца Грекова отъ гр. София.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь Д. Мангъровъ (д. сг): (Прочита предложението изцѣло заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 23)

Председателствуващъ А. Христовъ: Които приематъ предложението за намаление народната пенсия на Констанца Грекова отъ гр. София, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 43)

Има думата г. министър-председателъ.

Подпредседателъ: А. ХРИСТОВЪ

Секретарь: Д. МАНГЪРОВЪ.

Началникъ на Стенографското отдѣление: Д. АНТОНОВЪ

СЪДЪРЖАНИЕ:

Отп.	Стр.
Отпуски, разрешени на народнитъ представители: Стойчо Георгиевъ, Стефанъ Пѣйчевъ, Борисъ Ецовъ, Ангелъ Узуновъ, Димитъръ Грънчаровъ, Никола Андреевъ, Стоянъ Омарчевски, Михаилъ Маджаровъ, Кирко Цвѣтковъ, Христовъ, Иванъ Куртевъ, Трифонъ Ерменковъ, Запрянь Михайвъ и Добри Даневъ Манасиевъ	937
Питане отъ народния представителъ И. Януловъ къмъ министра на финанситъ относно молбата на нѣкои жители отъ селата Крънъ, Енина, Шейново, Секиречево и др., Казанлъшка околия, на които сж отчуждени мѣста още презъ 1925 г. за аеродрума въ Казанлъкъ, но и досега не сж заплатени дължимитъ суми отъ държавата (Съобщение)	937
Предложения:	
1) за освобождаване отъ вносни митни бери нѣкои материали и предмети за нуждитъ на общински, културно-просвѣтни и благотворителни учреждения и частни лица (Приемане)	937
2) за приемане на служба по ведомството на Ликвидационното бюро на Главната дирекция на т. з. стопанства руски подданици, специалисти-землемѣри и кондукторъ-строители (Прочитане и отлагане гласуването)	938
3) за разрешаване на Пирдопската градска община да отдаде на концесия електроснабдяването на града (Приемане)	943
4) за одобряване постигнатата спогодба между държавното съкровище и дружеството Шантие Бюлгар за прекратяване предявения предъ	
Министър-председателъ А. Ляпчевъ: Г. г. народни представители! Понеже г. министърътъ на земледѣлието и г. министърътъ на правосѣдието ги нѣма тукъ, азъ предлагамъ да вдигнемъ днешното заседание. За утрешното заседание предлагамъ следния дневенъ редъ:	
Трето четене законопроектитъ:	
1) за извънбюджетенъ (сврѣхсмѣтенъ) кредитъ за 1928/1929 финансова година;	
2) за освобождаване отъ мито и всѣкакви други данѣци, такси и пр. внесеното отъ Министерството на земледѣлието и държавнитъ имоти бубено семе;	
3) за измѣнение чл. 2 отъ закона на гербовия налогъ.	
4) одобрение предложението за одобрение постановленията на Министерския съветъ по ведомството на Министерството на финанситъ;	
5) второ четене законопроекта за тълкувателенъ законъ къмъ чл. 690 отъ търговския законъ (продължение разискванията);	
6) първо четене законопроекта за бюджета на държавата (изложение отъ министра на финанситъ).	
Одобряване предложението:	
7) за приемане на служба по ведомството на Главната дирекция на т. з. стопанства руски подданици специалисти, землемѣри и пр.	
8) за разрешаване на Министерството на земледѣлието и държавнитъ имоти да задържи и приеме на служба руски подданици, лесовѣди и пр.	
9) второ четене законопроекта за закупуване земледѣлското стопанство на Милю Балтовъ и синове и пр.	
10) докладъ на прошетарната комисия.	
Председателствуващъ А. Христовъ: Които приематъ предложението отъ г. министър-председателя дневенъ редъ за утрешното заседание, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.	
Вдигамъ заседанието.	
(Вдигнато въ 18 ч. и 15 м.)	
Ротердамския първоинстанционенъ съдъ отъ последното искъ за 201.580-30 зл. фр. ведно съ лихвитъ 8% върху тази сума за времето отъ 20 септември 1927 г. до заплащането ѝ (Приемане)	944
5) за намаление народната пенсия на Констанца Грекова, отъ гр. София (Приемане)	944
Законопроекти:	
1) за освобождаване отъ мито и всѣкакви други данѣци, такси, бери и магазинажъ на внесеното отъ Министерството на земледѣлието и държавнитъ имоти 100 унци бубено семе за опити (Първо и второ четене)	938
2) за извънбюджетенъ (сврѣхсмѣтенъ) кредитъ по бюджета за 1928/1929 финансова година (Второ четене — продължение докладването и приемане)	938
3) за измѣнение чл. 2 отъ закона за гербовия налогъ (Първо и второ четене)	943
4) за измѣнение и допълнение закона за издаване нотариални актове за собственостъ върху общински мѣста, дадени или заети за жилища на бездомници (Първо четене)	943
Оставка — приемане. Приемане оставката на народния представителъ д-ръ Йосифъ Фаденхехтъ	943
Прошение отъ Терекиевъ Иванъ Ж. и Терекиева Марияка Ив., живущи въ гр. Варна — опрощава имъ се магазинажътъ за внесената отъ сѣшитъ, като бѣжанци отъ Добруджа, употребявана по-късно (багажъ) презъ Варненската митница	943
Дневенъ редъ за следующето заседание	944